

Bestemmingsplan Kop van Schouwen

Voortoets in het kader van de
natuurbeschermingswet 1998, artikel 19j

projectnr 239753
revisie 3.0
6 februari 2013

Opdrachtgever

Gemeente Schouwen-Duiveland
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

datum vrijgave

februari 2013

beschrijving revisie 3.0

Ten behoeve van ontwerp-bestemmingsplan

goedkeuring

M. Winkel

vrijgave

E. Oude Weernink

Colofon

Projectgroep bestaande uit:

Christel Schellingen
Maaïke Winkel
Edwin Oude Weernink

Datum van uitgave:

februari 2013

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright © 2013

Ingenieursbureau Oranjewoud

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs

Inhoud

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Vraagstelling van de voortoets.....	5
2	Situatiebeschrijving	7
2.1	Te beschouwen Natura 2000-gebieden	7
2.2	Voorgenomen ontwikkeling: bestemmingsplan Kop van Schouwen	9
3	Beoordeling mogelijke effecten	13
3.1	Selectie relevante effecten van toename recreanten	13
3.2	Oppervlakteverlies	13
3.3	Verontreiniging en verdroging	13
3.4	Stikstofdepositie (vermesting en verzuring).....	14
3.5	Verstoring door recreatie (geluid, licht, betreding en beweging)	15
3.6	Conclusie	17
4	Literatuur.....	18

Bijlage

Beschrijving instandhoudingsdoelen Kop van Schouwen, Voordelta en Oosterschelde

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het kader van de actualiseringoperatie van alle bestemmingsplannen heeft de gemeente Schouwen-Duiveland diverse plannen geactualiseerd. In deze reeks is ook het gebied 'Kop van Schouwen' vervat in een nieuw bestemmingsplan. Het bestemmingsplan 'Kop van Schouwen' omvat één nieuw bestemmingsplan dat voorziet in de actualisatie van alle bestaande bestemmingsplannen voor dit gebied met uitzondering van de kernen Burgh-Haamstede, Renesse en Nieuw Haamstede (zie figuur 1-1).

Figuur 1-1: Begrenzing plangebied

De Kop van Schouwen is aangewezen als Natura 2000-gebied. De aanwezige natuurwaarden zijn in het bestemmingsplan planologisch vertaald en beschermd.

Sinds de jaren '60 (ontsluiting Schouwen-Duiveland door aanleg Deltawerken) heeft dit gebied zich ontwikkeld als verblijfsrecreatiegebied met een groot aantal campings en vakantieparken met recreatiewoningen. Het beleid inzake de recreatie en dan met name de wijze waarop de uitbreiding van bestaande recreatieve activiteiten de ruimte krijgt in dit bestemmingsplan, is van groot belang voor de gevolgen voor natuur in verband met de mogelijke verstoring.

1.2 Vraagstelling van de voortoets

Omdat in en nabij de gemeente Schouwen-Duiveland een aantal Natura 2000-gebieden ligt, doet zich de vraag voor of de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk zal maken, negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen voor deze gebieden. Als dat het geval is, moet op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het bestemmingsplan een passende beoordeling worden uitgevoerd. Dit volgt uit artikel 19j (zie tekstblok hieronder) van de Natuurbeschermingswet 1998, en de daaraan gerelateerde artikelen.

Deze voortoets verkent de noodzakelijkheid van een Passende beoordeling.

Natuurbeschermingswet, 1998, Artikel 19j

1. Een bestuursorgaan houdt bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, ongeacht de beperkingen die terzake in het wettelijk voorschrift waarop het berust, zijn gesteld, rekening
 - a. met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied, en
 - b. met het op grond van artikel 19a of artikel 19b voor dat gebied vastgestelde beheerplan voor zover dat betrekking heeft op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid.
2. Voor plannen als bedoeld in het eerste lid, die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, van dat gebied.
3. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, wordt het besluit, bedoeld in het eerste lid, alleen genomen indien is voldaan aan de voorwaarden, genoemd in de artikelen 19g en 19h.
4. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieu-effectrapportage.
5. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een plan als bedoeld in het tweede lid geldt niet in gevallen waarin het plan een herhaling of voortzetting is van een plan of project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende beoordeling is gemaakt, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan.
6. Het eerste tot en met derde lid en het vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing op projectbesluiten als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, onderdeel f, van de Wet ruimtelijke ordening.

Binnen deze voortoets staat de volgende vraag centraal:

Kunnen de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk maakt - gelet op de instandhoudingsdoelstelling van de Natura 2000-gebieden binnen de gemeentegrenzen en in de directe omgeving - de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in die gebieden verslechteren of een significant verstorend effect hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen of kunnen deze effecten bij voorbaat redelijkerwijs uitgesloten worden?

Vogel- en Habitatrichtlijn, Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) heeft tot doel alle in het wild levende vogelsoorten, hun eieren, nesten en leefgebieden en de bescherming van trekvogels wat hun broed-, rui- en overwinteringgebieden betreft en rustplaatsen in hun trekzones. De richtlijn kent twee sporen: algemeen geldende regels voor de bescherming van de soorten, die overal van toepassing zijn en de instelling (door de lidstaten) van speciale beschermingszones (de 'Vogelrichtlijngebieden') voor vogelsoorten die bijzonder kwetsbaar zijn. Na 1979 is de richtlijn nog diverse malen aangepast, maar hij is nog altijd van kracht.

In 1992 werd de Vogelrichtlijn aangevuld met de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn draagt bij aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Van zowel typen habitats als van soorten dieren en planten zijn lijsten opgesteld die in het kader van de richtlijn beschermd dienen te worden. Ook in deze richtlijn kunnen de genoemde sporen worden onderscheiden: enerzijds de algemene bescherming van bepaalde soorten, anderzijds de aanwijzing van speciale beschermingszones (de 'Habitatrichtlijngebieden').

De speciale beschermingszones vormen samen een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden, dit netwerk wordt aangeduid als Natura 2000. Gezamenlijk vormen deze gebieden de hoeksteen voor behoud en herstel van biodiversiteit.

In Nederland zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vertaald in de Flora- en faunawet (voor de soortbescherming) en in de Natuurbeschermingswet 1998 (voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden).

De aanwijzing van de vogelrichtlijngebieden is in het algemeen definitief. Voor de meeste Habitatrichtlijngebieden zijn de definitieve aanwijzingen nog niet tot stand gekomen. De bepalingen in de Natuurbeschermingswet 1998 omtrent het uitvoeren van een passende beoordeling zijn voor zowel de definitief als de niet definitief aangewezen gebieden van toepassing. De voorliggende Voortoets is gebaseerd op het Ontwerp Aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen. Voordelta en Oosterschelde hebben een definitief aanwijzingsbesluit.

2 Situatiebeschrijving

2.1 Te beschouwen Natura 2000-gebieden

In deze voortoets wordt voor de Natura 2000-gebieden in en nabij het bestemmingsplangebied ingegaan op de vraag of er negatieve effecten kunnen optreden. Dit betreft:

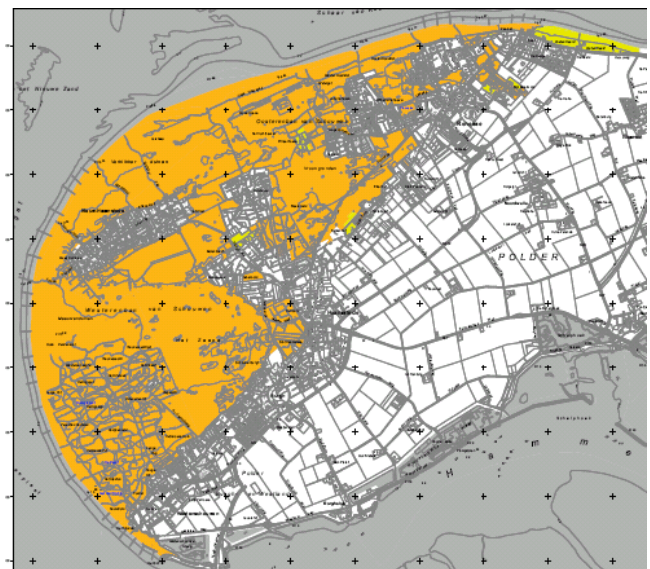
- Natura 2000-gebied Kop van Schouwen (Habitatrichtlijngebied en beschermd natuurmonument)
- Natura 2000-gebied Voordelta (Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied)
- Natura 2000-gebied Oosterschelde (Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied)

Het Natura 2000-gebied Grevelingen ten noordoosten van het plangebied wordt buiten beschouwing gelaten omdat er geen ecologische relaties tussen plangebied en dit Natura 2000-gebied bestaan en het invloedsgebied van de activiteiten, die het bestemmingsplan mogelijk maakt, niet overlappen met de begrenzing van het Natura 2000-gebied Grevelingen.

In deze paragraaf zijn de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden beschreven. In bijlage staan de instandhoudingsdoelen en de kernopgaven per Natura 2000-gebied.

Kop van Schouwen

De Kop van Schouwen is een duingebied op het westelijke uiteinde van Schouwen-Duiveland. Het gebied omvat een aantal deelgebieden met een verschillende ontstaansgeschiedenis, waardoor kalkrijke jonge duinen, kalkarme oude duinen, klifduinen en stuifduinen aanwezig zijn. Aan de zeezijde van het gebied zijn de duinen sterk geaccidenteerd, met natuurlijke begroeiing, verstuivingsprocessen en natte valleien; de open binnenduinen zijn licht golvend. Daardoor komt een brede variatie aan duinhabitattypen voor. In de aangroeiende noordwestpunt (Verklikkerduinen) zijn jonge duinvalleien aanwezig. De iets zuidelijker gelegen Meeuwenduinen vormen een naar verhouding grootschalig actief stuivend duin waarin in de laatste 50 jaar geen maatregelen zijn getroffen voor vastlegging van het duin. Er komen evenwel geen duinvalleien in voor. In de Zeepe duinen, ten oosten daarvan, zijn in het kader van natuurontwikkeling valleien opnieuw uitgegraven en zijn nieuwe uitblazingsvalleien ontstaan. In het zuidwesten van het gebied worden jonge duinen met struweel en bos aangetroffen. In de oostelijke binnenduinen liggen ontkalkte vroongronden met soortenrijke graslanden, afgewisseld met de zogenaamde elzenmeten, duinheide en landgoedbossen. Tussen Burgh-Haamstede en Renesse zijn de meeste natte duinvalleivegetaties te vinden (bron: www.rijksoverheid.nl/natura2000).

Legenda

 HR (60 ha)

 HR + BN (2191 ha)

Totale oppervlakte = 2250 ha

 Ander Natura2000-gebied (indicatief)

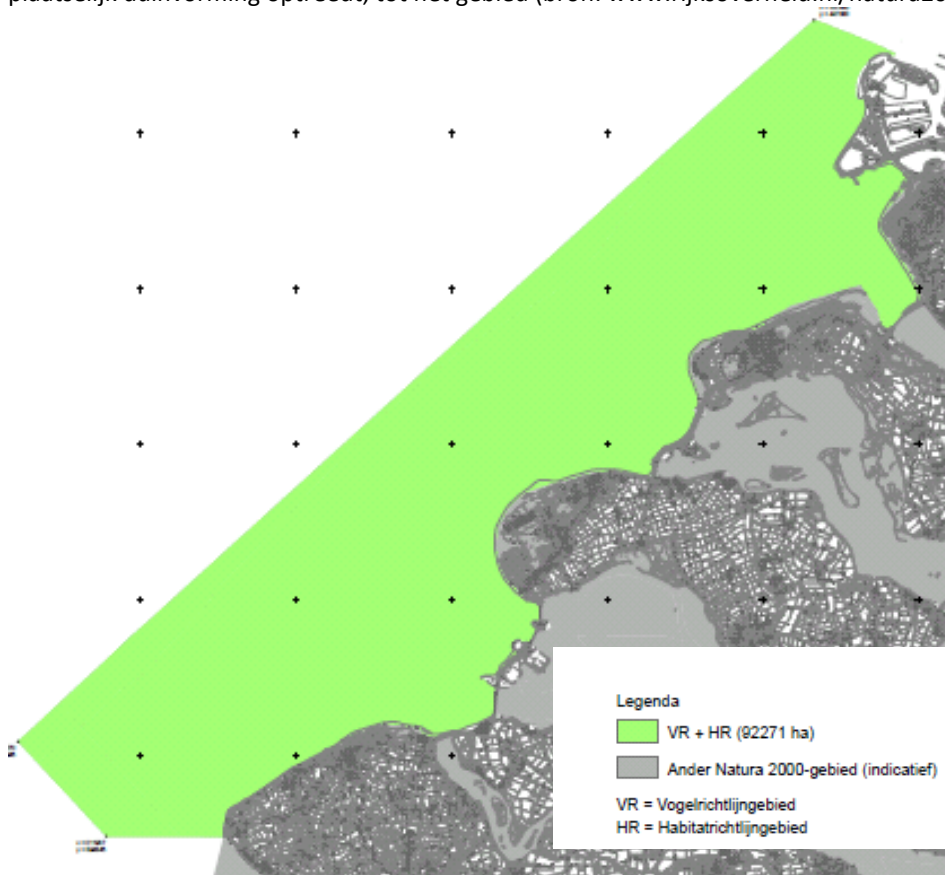
HR = Habitatrichtlijngebied

BN = beschermd natuurmonument

Figuur 2-1: Begrenzing Natura 2000-gebied Kop van Schouwen

Voordelta

De Voordelta omhelst het ondiepe zeegedeelte van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta. Het gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een gevarieerd en dynamisch milieu van kustwateren (zout), intergetijdengebied en stranden, dat een relatief beschutte overgangszone vormt tussen de (voormalige) estuaria en volle zee. Na de afsluiting van de Deltawerken is dit kustgedeelte sterk aan veranderingen onderhevig geweest, waarbij een uitgebreid stelsel van droogvallende en diepere zandbanken is ontstaan met daartussen diepere geulen. Door erosie- en sedimentatieprocessen treden verschuivingen op in de omvang van de intergetijdengebieden. Daarbij heeft o.a. de "zandhonger" van de Oosterschelde, maar ook de uitbreiding van de arealen door aanslibbing in de Kwade Hoek effect op de Voordelta (Westplaat). De waterkwaliteit wordt beïnvloed door met name de uitstroming van Rijn en Maas via de Haringvlietsluizen. Mede door deze aanvoer van voedingsstoffen kent de Voordelta een hoge voedselrijkdom. In de randen van het gebied bij Voorne en Goeree ligt een aantal schorren en meer slikkige platen. Verder horen ook de stranden van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden, waar plaatselijk duinvorming optreedt, tot het gebied (bron: www.rijksoverheid.nl/natura2000).

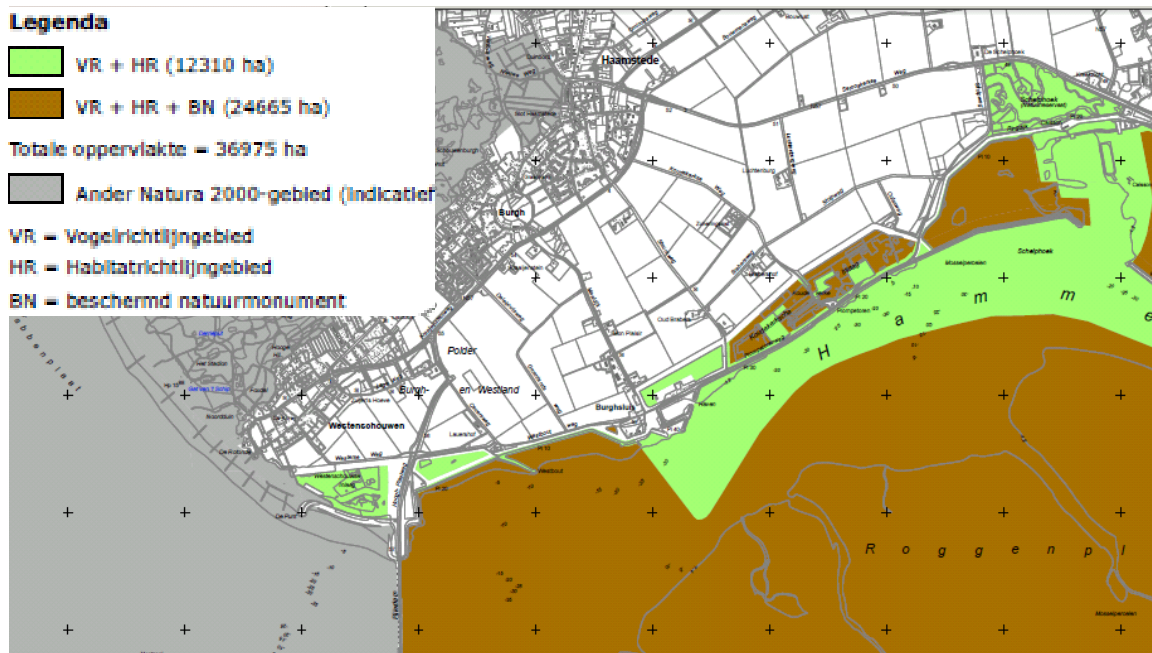

Figuur 2-2: Begrenzing Natura 2000-gebied Voordelta

Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde is een onderdeel van het voormalige estuarium van de Schelde. In 1986 is de Oosterschelde van de zee afgesloten door een stormvloedkering, die de getijdenwerking nog in enige mate toelaat. Als gevolg van de getijdenstromen vinden erosie- en sedimentatieprocessen plaats die resulteren in een wisselend patroon van schorren, slikken en droogvallende platen (het intergetijdengebied), ondiep water en diepe getijdengeulen. In de monding van de Oosterschelde bevinden zich de diepste stroomgeulen die plaatselijk een diepte bereiken van 45 meter. Tussen deze stroomgeulen en in het gebied ten oosten van de Zeelandbrug bevinden zich uitgestrekte gebieden met ondiepe wateren met zandbanken. In het oosten en noorden van het gebied komen grote oppervlakten

slikken voor. Binnendijs wordt langs de oever een groot aantal karrevelden, inlagen en kreekrestanten tot het gebied gerekend. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit vochtige graslanden en open water. Het water, het intergetijdengebied en de binnendijs gelegen gebieden vormen tezamen het leefmilieu voor de rijke flora en fauna van het gebied. De grote variatie aan milieutypen in het gebied gaat gepaard met een grote diversiteit aan dier- en plantensoorten. Genoemde variatie aan milieutypen wordt bepaald door factoren als getij, stroming, watertemperatuur, hoogteligging, waterkwaliteit en sedimentsamenstelling. Het gebied is in 2005 met 190 ha uitgebreid in het kader van een LIFE-project als onderdeel van het natuurontwikkelingsproject Plan Tureluur (bron: www.rijksoverheid.nl/natura2000)

Figuur 2-3: Begrenzing Natura 2000-gebied Oosterschelde

2.2 Voorgenomen ontwikkeling: bestemmingsplan Kop van Schouwen

Het bestemmingsplan is een grotendeels conserverend plan. Er zijn echter enkele nieuwe ontwikkelingen. Deze nieuwe activiteiten worden in deze paragraaf toegelicht. Het totaal overzicht staat in tabel 2-1.

Tabel 2-1: Overzicht nieuwe ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan Kop van Schouwen

Overzicht mee te nemen ontwikkelingen Bestemmingsplan KvS (t/m 08-01-2013)			
Adres	Plaats	Ontwikkeling	Omschrijving
Maireweg 7	Burgh-Haamstede	Herstructurering camping De Duinhoeve	Realiseren van onder meer een nieuwe centrumvoorziening en sanitairgebouwen en herstructurering van het campingterrein waarbij het aantal standplaatsen wordt verminderd
Vuurtorenpad	Nieuw-Haamstede	verbouw strandpaviljoen De Strandloper	verbouwen van het strandpaviljoen en geschikt maken voor jaarrond gebruik
Kloosterweg 51-53	Burgh-Haamstede	Realiseren woningbouw	Bouwen van een villa. Het stuk achter de woning moet bestemd worden als natuur.
Biesterveldwegje 7	Burgh-Haamstede	Dienstwoning gebruiken als burgerwoning	Omzetten naar burgerwoning
Hogeweg 28-30	Burgh-Haamstede	Voormalige dienstwoningen verkocht aan burgers. Gebruik strijdig met bestemmingsplan	Omzetten naar burgerwoning.
Hogeweg 96	Burgh-Haamstede	Dienstwoning gebruiken als burgerwoning	Omzetten naar burgerwoning
Rampweg	Noordwelle	cafetaria Kijkduin	bestemmen cafetaria en terras parkeerterrein Rampweg

Herstructurering camping De Duinhoeve

De eigenaar van de camping heeft het plan opgevat voor herstructurering van het gehele campingterrein. Aanleiding voor deze herstructurering zijn de verouderde sanitaire voorzieningen, de krappe standplaatsen en de onveilige verkeerssituatie. Het plan voor het terrein van de camping bestaat uit de volgende onderdelen:

- de nieuwbouw van 4 sanitairgebouwen;
- minder en ruimere standplaatsen;
- creëren van een nieuw verkeerscirculatieplan;
- de bouw van 1 grote centrumvoorziening;
- de bouw van een groepsaccommodatie;
- het toestaan van 3 bestaande bedrijfswoningen;
- het toestaan van 3 bestaande gebouwen voor opslag.

Een relevant onderdeel van het campingterrein is het nieuwe centrumgebied met centrumvoorzieningen. De voorzieningen bestaan uit een overdekte speeltuin, recreatiezaal, restaurant, plaza en zwemparadijs. Verder zijn er een receptie, wasserettegebouw, groepsaccommodatie en supermarkt te vinden.

Ook de randbeplanting op het terrein van de camping wordt aangepast. In onderhavig bestemmingsplan wordt de maatvoering uit de Nota kamperen aangehouden. Het aantal standplaatsen zal worden teruggebracht tot het maximaal toegestane aantal van 1500.

Herinrichting camping Groenewoud

Deze bestaande camping wordt heringericht, maar er verandert niets aan het aantal standplaatsen.

Nachtbewaking bij strandpaviljoens

Voor strandpaviljoens, die zijn gelegen in onderhavig bestemmingsplan is nachtbewaking toegestaan. Hiermee wordt bijgedragen aan de openbare orde en veiligheid rondom de paviljoens. Binnen onderhavig plan is overnachting voor nachtbewaking bij de strandpaviljoens toegestaan.

Omzetting van dienstwoningen naar burgerwoningen

Aan de Hogeweg 28 en 30 te Burgh-Haamstede worden twee bedrijfswoningen afgesplitst van camping Rozenhof. Eén van de uitgangspunten voor deze ontwikkeling betreft de realisatie van een geluidwerende constructie tussen de camping en de percelen Hogeweg 28 en 30. Deze voorziening zorgt ervoor dat enerzijds een goed woon- en leefklimaat voor de woningen wordt gecreëerd en anderzijds dat de camping niet in haar bedrijfsvoering wordt belemmerd. Ook bij andere campings bestaat de mogelijkheid om dienstwoningen naar burgerwoningen om te zetten.

Compensatielocaties

In het kader van het uitplaatsen van kampeertreinen uit gevoelige gebieden en zijn in de Kop van Schouwen enkele compensatielocaties aangewezen waar kampeertreinen kunnen uitbreiden/ontwikkelen. Een groot deel van deze locaties is reeds ontwikkeld. In een enkel geval is er nog een restcapaciteit dan wel een restruimte aanwezig uit de vigerende plannen.

Aan de Helleweg is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen naast het kampeertrein De Zeeuwse Kust. Verder is aan de Nieuwe weg nog een wijzigingsgebied gelegen. Binnen deze terreinen kunnen nog 25 standplaatsen worden gerealiseerd.

Langs de Kraaijensteinweg is nog een uitwerkingsplicht aanwezig voor het realiseren van kampeertrein. Een deel van het oorspronkelijke uitwerkingsgebied is reeds gerealiseerd. Op de resterende gronden kunnen nog 33 standplaatsen/ha worden gerealiseerd.

Strandpaviljoen De Strandloper

Het strandpaviljoen wordt vernieuwd en gereed gemaakt als jaarrondpaviljoen. Het paviljoen is gelegen bij de strandopgang van het Vuurtorenpad nabij Nieuw-Haamstede¹.

Cafetaria Rampweg

De cafetaria op de parkeerplaats bij strandopgang Kijkduin wordt in dit bestemmingsplan opgenomen als permanente voorziening. Feitelijk worden de gronden al als zodanig gebruikt.

Uitbreidingsmogelijkheden bestemmingen

Voor een aantal bestemmingen zijn uitbreidingsmogelijkheden opgenomen.

- **Natuur:**
Aanleg van nieuwe paden is mogelijk.
- **Horeca:**
er is een wijzigingsbevoegdheid voor het bevoegd gezag opgenomen om de categorie-indeling van de Staat van horeca-activiteiten te kunnen wijzigen, dan wel activiteiten toe te staan die niet in de staat zijn opgenomen. Daarnaast is een wijzigingsbevoegdheid voor opgenomen om het op de verbeelding aangegeven bouwvlak te vergroten met maximaal 20%.
- **Recreatie - kampeertrein en Recreatie - recreatieterrein:**
Binnen deze bestemming is het mogelijk ondersteunende horeca en detailhandel te exploiteren.

Binnen Recreatie bestaat de mogelijkheid om 30% van het totale aantal standplaatsen om te zetten naar permanente standplaatsen mits sprake is van kwaliteitsverbetering.

¹ Ten behoeve van het jaarrond openstellen van het strandpaviljoen Strandloper is een afzonderlijke Natuurtoets uitgevoerd (Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 bij de bouw en jaarrond-exploitatie van een strandpaviljoen aan het Vuurtorenpad te Burgh- Haamstede, De Brabantse Wal, oktober 2012)). In het onderzoek wordt geconcludeerd dat de bouw van een jaarrond te exploiteren paviljoen aan het Vuurtorenpad te Burgh-Haamstede van beperkte invloed is op het Natura 2000-gebied Voordelta en het Beschermd Natuurmonument/ Natura 2000-gebied Kop van Schouwen. Dit voornemen komt verder in de voorliggende voortoets niet meer aan bod.

In de verschillende recreatiebestemmingen zijn afwijkingen en wijzigingen opgenomen ten behoeve van de flexibiliteit om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de nabije toekomst. Het betreft onder andere de mogelijkheid voor het vergroten van het aantal permanente dan wel toeristische standplaatsen, het vergroten van het bebouwingsoppervlak, de mogelijkheid tot winterkamperen, het realiseren van kampeerhuisjes, dan wel -lodges ten koste van permanente standplaatsen en het realiseren van een gezamenlijk parkeerterrein voor meerdere recreatieterreinen. Aan de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden zijn voorwaarden verbonden, waarbij in een aantal gevallen de vereveningsprincipes van de provincie gelden.

- Agrarisch, Agrarisch met waarden, Sport, Recreatie:
In Agrarisch, Agrarisch met waarden, Sport, Recreatie zijn minicampings aanwezig. Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van het vergroten van het aantal standplaatsen op een minicamping (alleen bestaand) tot maximaal 25 waarvan 5 permanent en het beëindigen van de minicamping. Aan de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden zijn voorwaarden verbonden.

3 Beoordeling mogelijke effecten

In dit hoofdstuk wordt beoordeeld in hoeverre al dan niet kan worden uitgesloten of de ontwikkelingen binnen bestemmingsplan Kop van Schouwen tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden kunnen leiden.

In hoofdstuk 2 is toegelicht welke ontwikkelingsmogelijkheden het nieuwe bestemmingsplan biedt. In dit hoofdstuk wordt nagegaan in welke mate de activiteit relevante effecten op de Natura 2000-gebieden kan hebben.

De enige factor waarmee de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan een effect kan hebben op de Natura 2000-gebieden is de toename van het aantal recreanten, inclusief de verkeersaantrekkende werking. Het gebied heeft zich ontwikkeld als verblijfsrecreatiegebied en daar zijn uitbreidingsmogelijkheden voor opgenomen.

3.1 Selectie relevante effecten van toename recreanten

Op basis van de effectenindicator (website [Rijksoverheid.nl/Natura 2000/effectenindicator](http://Rijksoverheid.nl/Natura2000/effectenindicator)) kan een toename van landrecreatie mogelijk de volgende negatieve effecten veroorzaken:

- Oppervlakteverlies;
- Verontreiniging en verdroging;
- Vermesting en verzuring;
- Verstoring door geluid, licht, betreding en beweging.

3.2 Oppervlakteverlies

Oppervlakteverlies leidt tot een afname van beschikbaar oppervlak leefgebied van soorten en/of habitattypen. Negatieve effecten door oppervlakteverlies treden op als er nieuwe recreatievoorzieningen mogelijk worden gemaakt in de Natura 2000-gebieden. Dit is - met uitzondering van een uitkijktoren en nieuwe paden - niet mogelijk. Bij de eventuele realisatie van een uitkijktoren en nieuwe paden in de Kop van Schouwen zal aangesloten worden bij het zoneringsbeleid in het Natura 2000-gebied en zijn waardevolle gebieden uitgesloten. Er wordt bovendien een voortoets voor het beheerplan voor het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen uitgevoerd, waarin onder andere de padenstructuur wordt getoetst en indien nodig geoptimaliseerd en daar is het uitsluiten van het ontstaan van significant negatieve effecten door de padenstructuur verankerd. Oppervlakteverlies van habitattypen of leefgebieden van soorten in de Kop van Schouwen is dan ook niet aan de orde. Dit geldt ook voor de Oosterschelde en de Voordelta, deze liggen nauwelijks binnen het plangebied.

3.3 Verontreiniging en verdroging

Van verontreiniging is sprake als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Dit heeft meer te maken met industriële of intensieve agrarische activiteiten en deze worden in het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Door de voorgenomen diverse vormen van recreatieve voorzieningen (paden of verblijfsrecreatieve voorzieningen zoals de uitbreidingsruimte voor recreatiebedrijven, toename permanente standplaatsen) is een toename van verontreiniging in Natura 2000-gebieden uit te sluiten.

Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De recreatieve voorzieningen in het plangebied hebben met name in het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen in het verleden tot verdroging van het gebied geleid. De Vroongronden waren sterk verdroogd door ontwatering ten

behoefte van o.a. campings en vakantiehuizen. Een van de maatregelen, die reeds in gang gezet zijn voor het herstel van natuurlijke kenmerken, was het verplaatsen van verblijfsrecreatie. Op grond van de Regiovisie Schouwen-West (uitvoeringsprogramma) hebben in de afgelopen jaren diverse ontwikkelingen (herstructurering) in het gebied plaatsgevonden ten gunste van de vroongronden: Sanering campings Prinsenhoeve, Berkenhof, Vroonweg geamoveerd (alleen nog recreatief fietspad) en maatregelen om het waterpeil in het vroongebied te verhogen. Het bestemmingsplan borgt de verplaatste voorzieningen.

3.4 Stikstofdepositie (vermesting en verzuring)

De verkeersaantrekkende werking door de uitbreiding van de recreatieve voorzieningen kan bijdragen aan de vermesting van natuurgebieden. Een deel van de uitstoot van het autoverkeer zal via de lucht neerkomen in de natuurgebieden. Aangezien duinvegetaties, die worden beschermd in de genoemde Natura 2000-gebieden, veelal afhankelijk zijn van schrale groeiomstandigheden is een toename van stikstofdepositie ongunstig. Stikstofdepositie draagt bij aan de vergrassing en verstruweling van deze vegetaties en de ongunstige staat van instandhouding van de aanwezige habitattypen.

Problematiek

Overmatige depositie van stikstof leidt tot verstoring van de voedingstoffenbalans in de bodem en verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater, wat kan leiden tot de achteruitgang of zelfs het verdwijnen van karakteristieke soorten in bossen en natuurterreinen. De hoeveelheid stikstofdepositie die een habitat nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde (hierna KDW) genoemd.

Gevoeligheid voor stikstofdepositie van habitattypen

De gevoeligheid van habitattypen voor ammoniak wordt daarom uitgedrukt in kritische depositiewaarden in molN/ha/j. Hoe lager de KDW, hoe gevoeliger het habitatype gemiddeld genomen is voor atmosferische depositie van stikstof.

De kritische depositiewaarde wordt gedefinieerd als *'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitat significant kan worden aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie'* (Van Dobben et al., 2008)

In tabel 3-1 zijn alle habitattypen en de KDW's voor de Kop van Schouwen opgenomen. Hieruit blijkt dat in de Kop van Schouwen habitattypen voorkomen die zeer gevoelig zijn voor de depositie van stikstof vanuit de lucht.

Tabel 3-1 Gevoeligheid stikstofdepositie Kop van Schouwen (Van Dobben et al, 2013)

Habitattypen		Kritische depositiewaarde stikstof (mol N/ha/j)
H2110	Embryonale duinen	1429, gevoelig
H2120	Witte duinen	1429, gevoelig
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	1071, zeer gevoelig
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	1071, zeer gevoelig
H2130C	*Grijze duinen (heischraal)	714, zeer gevoelig
H2150	*Duinheiden met struikhei	1071, zeer gevoelig
H2160	Duindoornstruwelen	2000, gevoelig
H2170	Kruipwilgstruwelen	2286, gevoelig
H2180Abe	Duinbossen (droog) berken-eikenbos	1071, zeer gevoelig
H2180Ao	Duinbossen (droog) overig	1429, gevoelig
H2180B	Duinbossen (vochtig)	2214, gevoelig

H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	1786, gevoelig
H2190Aom	Vochtige duinvalleien (open water) olig- tot mesotrofe variant	1000, zeer gevoelig
H2190Ae	Vochtige duinvalleien (open water) (matig) eutrofe variant	2143, gevoelig
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1429, gevoelig
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1071, zeer gevoelig
H6410	Blauwgraslanden	1071, zeer gevoelig
Habitatsoorten		
H1014	Nauwe korfslak	enigszins gevoelig
H1340	*Noordse woelmuis	niet gevoelig
H1903	Groenknolorchis	(zeer) gevoelig

De achtergrondwaarde in 2011 (door RIVM gepubliceerd in 2012) ligt in het Natura 2000-gebied tussen 699 en 1510. Dat betekent dat voor een groot deel van de oppervlakte geen overspannen situatie is voor de gevoelige habitattypen, maar dat een groot oppervlak wel een overspannen situatie kent voor de zeer gevoelige habitattypen.

Ook de Natura 2000-gebieden Voordelta en Oosterschelde zijn enkele stikstofgevoelige habitattypen aanwezig.

Effecten mogelijkheden bestemmingsplan

Voor het bepalen of er sprake is van een toename van verkeer bij stikstofdepositieonderzoek wordt een ondergrens aangehouden van 500 motorvoertuigen per etmaal op een wegvak vanwege de onzekerheidsmarges van de verkeersmodellen. Gezien de (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden zal de verkeerstoename per etmaal gemiddeld lager zijn, omdat de voertuigen verspreid over verschillende wegen rijden en er wel sprake is van een piekbelasting in het recreatieseizoen, maar ook van een heel rustige periode.

Ook in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) worden problemen met betrekking tot stikstofdepositie in de gevoelige Natura 2000-gebieden alleen verwacht bij uitbreiding van Intensieve veehouderij en industrie en niet als gevolg van verkeer door recreanten. Bovendien hebben, op grond van de Regiovisie Schouwen-West (uitvoeringsprogramma), in de afgelopen jaren diverse ontwikkelingen (herstructurering) in het gebied plaatsgevonden, waaronder de aanleg van de Recreatieverdeelweg (1^e fase) om het effect van verkeer op het Natura 2000-gebieden te beperken.

In dit kader kan ook het Transferium Renesse als project te worden genoemd als alternatief vervoer naar de stranden, waardoor de druk van auto's in het gebied is verminderd. Uit de tussentijdse evaluatie van de Regiovisie Schouwen-West uit 2007 is gebleken dat met de realisatie van het Transferium Renesse per jaar 220.000 kilometer minder met de auto in het gebied wordt gereden.

3.5 Verstoring door recreatie (geluid, licht, betreding en beweging)

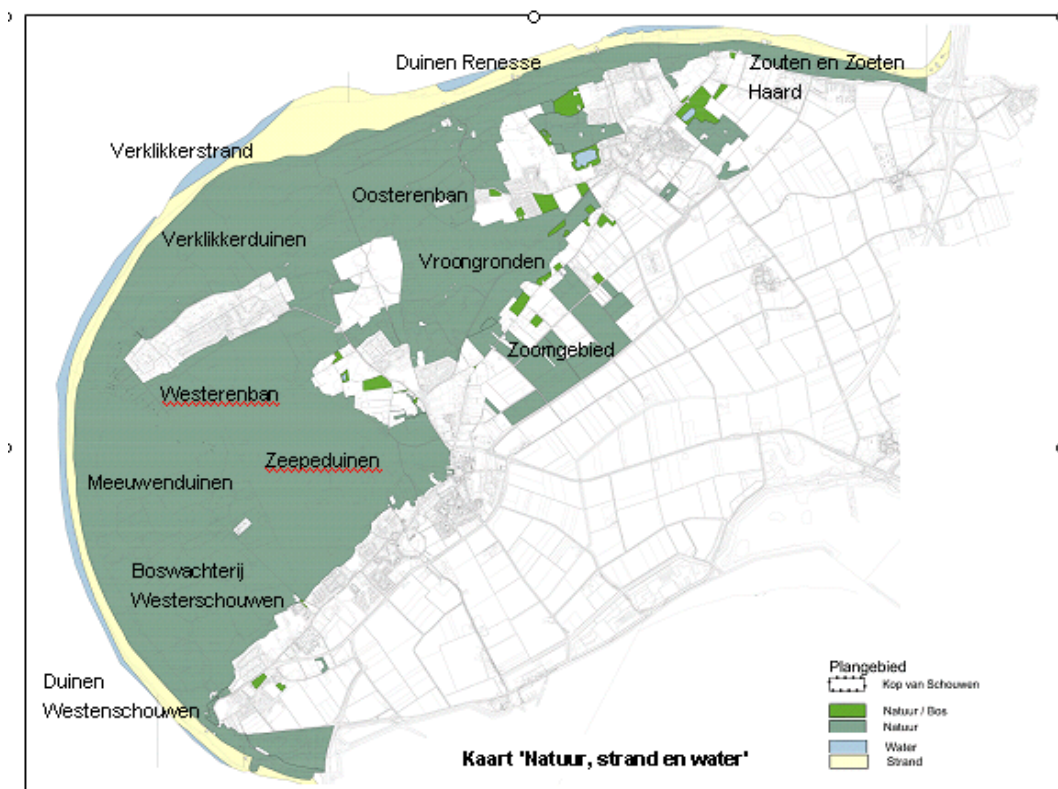
In potentie is een toename van de recreatie in de Natura 2000-gebieden te verwachten als gevolg van extra recreatieve voorzieningen. Met name indien deze voorzieningen in of in de directe nabijheid van Natura 2000-gebieden zijn gelegen, kan toename van recreatiedruk en daarmee extra verstoring optreden. Aangezien het om een beperkte toename gaat, zal dit slechts spelen bij het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen.

Gezien de afstand zal de toename van het aantal recreanten in de Voordelta en de Oosterschelde beperkt zijn en wegvallen tegen de actueel reeds aanwezige recreatieve gebruik. Ook omdat voornamelijk gebruik zal worden gemaakt van de reeds aanwezige paden e.d. en er geen sprake is van

uitbreiding van recreatievaart als gevolg van dit bestemmingsplan (daarvoor zijn deze gebieden namelijk kwetsbaar). Daarom is er geen sprake van significante verstoring in de Voordelta en de Oosterschelde.

In het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen speelt verstoring door recreatie met name door de gevolgen van betreding. Het is geen Vogelrichtlijngebied, dus verstoring door geluid, licht en beweging heeft geen effect op instandhoudingsdoelen voor vogels. Wel kunnen typische diersoorten - die het habitatype als leefgebied hebben - gevoelig zijn voor licht, geluid en beweging. De habitatsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn vastgesteld (zie bijlage) zijn daar niet gevoelig voor².

Door de groei van de recreatie op Schouwen-Duiveland is de druk op het Natura 2000-gebied toegenomen. Het bezoek aan het gebied is gegroeid, met name buiten het zomerseizoen en kan op grond van dit plan verder toenemen omdat winterkamperen mag groeien. Het meest bezocht zijn de Boswachterij Westerschouwen, de Duinen Westerschouwen en de Duinen Renesse.

Figuur 3-1: Gebieden binnen het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen

² Het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen omvat twee beschermde natuurmonumenten (BN), Kop van Schouwen I en Kop van Schouwen II en een (voormalige) staatsnatuurmonument, genaamd Kop van Schouwen. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten. Daarnaast komen die (delen van) BN die overlappen met het Natura 2000-gebied te vervallen. De instandhoudingsdoelstellingen zullen wel mede betrekking hebben op de waarden die beschermd werden door het BN. In dit geval is dat de waarde van het gebied als leefgebied voor vogels en de visueel-esthetische waarde van het gebied. Deze waarden liften mee met de maatregelen die genomen worden voor de instandhoudingsdoelen of er worden afzonderlijke maatregelen genomen om effecten te voorkomen, zoals de voorwaarde in het bestemmingsplan dat er bij wijzigingen een lichtplan wordt opgesteld om verstoring door licht te voorkomen. Echter, alleen de instandhoudingsdoelen zijn relevant om te bepalen of een Passende beoordeling nodig is. Op de BN-waarden wordt in de voortoets niet ingegaan.

De recreatie in het Natura 2000-gebied wordt gestuurd via een zoneringsbeleid. Daarbij is enerzijds sprake van twee grote rustgebieden, te weten het complex Vroongronden-Verklikkerduinen en het complex Zeepeduinen-Meeuwenduinen, met beperkte toegangsmogelijkheden. Door de recreatiezonering, mede ten behoeve van primaire duinvorming op het strand, wordt het proces van de vorming van groene stranden en strandvlaktes niet belemmerd door (intensieve) recreatie. Anderzijds is sprake van diverse duingebieden met ruimere recreatiemogelijkheden. Dit betreft de Duinen van Westenschouwen, de Boswachterij Westerschouwen, de Verklikkerduinen bij de vuurtoren, de Duinen van Renesse en de duinzoom. Deze zoneringsbeleid is doorvertaald in de zoneringsbeleid van strand via de gemeentelijke Strandnota Westenschouwen en komt verder tot uiting in de routestelsels en in de spreiding van recreatieve voorzieningen, alsmede in de ontsluiting van het gebied voor het autoverkeer. De toename van het aantal recreanten kan binnen dit zoneringsbeleid gestuurd worden zodat negatieve effecten voorkomen worden.

3.6 Conclusie

In het voorgaande is nagegaan of de ontwikkelingsmogelijkheden die het voorgenomen bestemmingsplan zal bieden, negatieve gevolgen kunnen hebben op Natura 2000-gebieden in en om het plangebied. Hieruit blijkt dat significant negatieve effecten of een significante verstoring van de Natura 2000-gebieden Kop van Schouwen, Voordelta en Oosterschelde uit te sluiten zijn bij de ontwikkelingsmogelijkheden en de uitbreiding van de recreatieve activiteiten, zoals deze door het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Het opstellen van een Passende beoordeling is dan ook niet aan de orde.

4 Literatuur

Dobben H. van, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg (2013). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000, Alterra Wageningen, Alterra-rapport 2397.

EL&I (2005). Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. November 2005.

EU (2000). Beheer van 'Natura 2000-gebieden', de bepalingen van artikel 6 van de Habitatrichtlijn (richtlijn 92/43/EEG). EU, Brussel.

Grontmij, 24 januari 2011. Quick scan invloed stikstofdepositie rijkswegenprojecten op Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten en Beschermden natuurmonumenten; verkennend onderzoek naar de gevoeligheid van VR- en HR-soorten en soorten waarvoor Beschermden natuurmonumenten zijn aangewezen voor stikstofdepositie, en de aandachtspunten voor beoordeling daarvan binnen rijkswegenprojecten. In opdracht van Dienst Verkeer en Scheepvaart (DVS), in afstemming met de Corporate Dienst, Expertise. Houten.

Kiwa Water Research, juni 2007. Knelpunten- en kansanalyse Natura 2000-gebied 116 - Kop van Schouwen.

Websites:

www.synbiosys.alterra.nl

www.rijksoverheid.nl/natura2000/effectenindicaotr

Bijlage: Beschrijving instandhoudingsdoelen Kop van Schouwen, Voordelta en Oosterschelde

In deze bijlage zijn per Natura 2000-gebied de kernopgaven en instandhoudingsdoelen gegeven. Bij de tabellen met instandhoudingsdoelen behoort de volgende legenda.

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency: beheeropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Instandhoudingsdoelen Kop van Schouwen

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgavane
Habitattypen					
H2110	Embryonale duinen	=	=		
H2120	Witte duinen	>	>		
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	>	>		2.02
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	>	>		2.02
H2130C	*Grijze duinen (heischraal)	>	>		2.02, 2.06, W
H2150	*Duinheiden met struikhei	=	=		
H2160	Duindoornstruwelen	= (<)	=		
H2170	Kruipwilgstruwelen	= (<)	=		
H2180A	Duinbossen (droog)	= (<)	=		
H2180B	Duinbossen (vochtig)	= (<)	>		
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	= (<)	=		2.08, , W
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	>	>		2.05, W
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	>	>		2.05, W
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	>	>		2.05, W
H6410	Blauwgraslanden	>	=		2.06, W, 2.08, , W
Habitatsoorten					
H1014	Nauwe korfslak	=	=	=	2.05, W
H1340	*Noordse woelmuis	=	>	=	2.05, W
H1903	Groenknolorchis	=	=	=	2.05, W

Kernopgaven Kop van Schouwen

2.02	Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen *H2130, ook als habitat van tapuit A277, velduil A222 en blauwe kiekendief A082, door tegengaan vergrassing en verstruweling.
2.05	Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (kalkrijk) H2190_B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van roerdomp A021, lepelaar A034, blauwe kiekendief A082, velduil A222, noordse woelmuis *H1340, nauwe korfslak H1014 en groenknolorchis H1903 (vergroting oppervlakte is vrijwel overal gedaan). Op Terschelling en Schiermonnikoog meer ruimte voor duinbossen (vochtig) H2180_B.
2.06	Ontwikkeling heischrale graslanden *H6230, grijze duinen (heischraal) *H2130_C en blauwgraslanden H6410 op kansrijke locaties.
2.08	Herstel hydrologie/vochtgradiënt duinbossen (binnenduinrand) H2180_C, heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410 (Schouwen, Texel, Terschelling, Schiermonnikoog, langs vastelandskust én Goerree en Voorne). Op Texel mede t.b.v. noordse woelmuis *H1340.

Instandhoudingsdoelen Voordelta

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen							
H1110A	Permanent overstromde zandbanken (getijdengebied)	=	=				
H1110B	Permanent overstromde zandbanken (Noordzee-kustzone)	=	=				1.01,W
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	=	=				1.10,W
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)	=	=				
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=				
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=				
H1320	Slijkgrasvelden	=	=				
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	=				1.06,W
H2110	Embryonale duinen	=	=				
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprrik	=	=	>			1.06,W
H1099	Rivierprrik	=	=	>			
H1102	Elft	=	=	>			1.06,W
H1103	Fint	=	=	>			1.06,W
H1364	Grijze zeehond	=	=	=			1.11
H1365	Gewone zeehond	=	>	>			1.11
Niet-broedvogels							
A001	Roodkeelduiker	=	=				1.01,W
A005	Fuut	=	=		280		
A007	Kuifduiker	=	=		6		
A017	Aalscholver	=	=		480		
A034	Lepelaar	=	=		10		
A043	Grauwe Gans	=	=		70		
A048	Bergeend	=	=		360		
A050	Smient	=	=		380		
A051	Krakeend	=	=		90		
A052	Wintertaling	=	=		210		
A054	Pijlstaart	=	=		250		
A056	Slobeend	=	=		90		
A062	Toppereend	=	=		80		1.01,W
A063	Eider	=	=		2500		1.01,W, 1.11
A065	Zwarte zee-eend	=	=		9700		1.01,W
A067	Brilduiker	=	=		330		
A069	Middelste Zaagbek	=	=		120		
A130	Scholekster	=	=		2500		1.11
A132	Kluut	=	=		150		
A137	Bontbekplevier	=	=		70		
A141	Zilverplevier	=	=		210		
A144	Drieteenstrandloper	=	=		350		

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
A149	Bonte strandloper	=	=		620		1.11
A157	Rosse grutto	=	=		190		1.11
A160	Wulp	=	=		980		
A162	Tureluur	=	=		460		
A169	Steenloper	=	=		70		1.11
A177	Dwergmeeuw	=	=				
A191	Grote stern	=	=				
A193	Visdief	=	=				

Kernopgaven Voordelta

1.01	Behoud zee-ecosysteem met permanent overstromde zandbanken (Noordzee-kustzone) H110_B, als habitat voor zwarte zee-eend A065, roodkeelduiker A001, topper A062 en eider A063, met bodems van verschillende ouderdom en meer natuurlijke opbouw van vispopulaties.
1.06	Herstel zout invloed in Haringvliet, vooral voor trekvis, zoals zeepril H1095, elft H1102 en zalm H1106, en mede voor brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A.
1.11	Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en eider A063 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365 en grijze zeehond H1364.

Instandhoudingsdoelen Oosterschelde

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen							
H1160	Grote baaien	=	>				
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	>	=				
H1320	Slijkgrasvelden	=	=				
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	=				1.16,W
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	>	=				1.19,W
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	>	>				1.19,W
Habitatsoorten							
H1340	*Noordse woelmuis	>	=	>			1.19,W
H1365	Gewone zeehond	=	>	>			1.11,%
Broedvogels							
A081	Bruine Kiekendief	=	=			19	
A132	Kluut	=	=			2000*	1.19,W
A137	Bontbekplevier	=	=			100*	
A138	Strandplevier	>	>			220*	
A191	Grote stern	=	=			4000*	1.19,W
A193	Visdief	=	=			6500*	1.19,W
A194	Noordse Stern	=	=			20	1.19,W
A195	Dwergstern	=	=			300*	1.19,W
Niet-broedvogels							
A004	Dodaars	=	=		80		

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
A005	Fuut	=	=		370		
A007	Kuifduiker	=	=		8		
A017	Aalscholver	=	=		360		
A026	Kleine Zilverreiger	=	=		20		
A034	Lepelaar	=	=		30		
A037	Kleine Zwaan	=	=				
A043	Grauwe Gans	=	=		2300		
A045	Brandgans	=	=		3100		
A046	Rotgans	=	=		6300		
A048	Bergeend	=	=		2900		
A050	Smient	=	=		12000		
A051	Krakeend	=	=		130		
A052	Wintertaling	=	=		1000		
A053	Wilde eend	=	=		5500		
A054	Pijlstaart	=	=		730		
A056	Slobeend	=	=		940		
A067	Brilduiker	=	=		680		
A069	Middelste Zaagbek	=	=		350		
A103	Slechtvalk	=	=		10		
A125	Meerkoet	=	=		1100		
A130	Scholekster	=	=		24000		1.11,%
A132	Kluut	=	=		510		
A137	Bontbekplevier	=	=		280		
A138	Strandplevier	=	=		50		1.13
A140	Goudplevier	=	=		2000		
A141	Zilverplevier	=	=		4400		
A142	Kievit	=	=		4500		
A143	Kanoet	=	=		7700		1.11,%
A144	Drieteenstrandloper	=	=		260		
A149	Bonte strandloper	=	=		14100		1.11,%
A157	Rosse grutto	=	=		4200		1.11,%
A160	Wulp	=	=		6400		
A161	Zwarte ruiter	=	=		310		
A162	Tureluur	=	=		1600		
A164	Groenpootruiter	=	=		150		
A169	Steenloper	=	=		580		1.11,%

Kernopgaven Oosterschelde

1.11	Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en eider A063 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365 en grijze zeehond H1364.
1.13	Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
1.16	Behoud (Waddenzee) en herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.
1.19	Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis *H1340, broedvogels (kluut A132, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140_B, schorren en zilte graslanden (binnendijks) H1330_B (bijv. Yerseke Moer), brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en als hoogwatervluchtplaats.